

Minutes

Pwyllgor Archwilio

Date: Dydd Iau, 30 Mawrth 2023

Time: 5.00 pm

Present: Councillors R Mogford, J Jordan, S Cocks and J Harris
Pamela Tasker (Governance Officers)

In Attendance:

Apologies: Councillors G Horton

1 Datganiadau o ddiddordeb

Dim

2 Cofnodion y Cyfarfod Diweddaf

Derbyniwyd cofnodion y cyfarfod diwethaf yn amodol ar y canlynol:

Cyfeiriodd D Reed at gamgymeriadau gramadegol ar dudalennau 5 6 9 ac 11.

Cyfeiriodd Dr Barry at y tabl camau gweithredu a soniodd nad oedd unrhyw fath o olrhain y camau gweithredu o gyfarfodydd blaenorol. Cytunodd y Cadeirydd a dywedodd y dylid rhestru a thicio pob cam treigl wrth iddynt gau.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Strategol, Trawsnewid a Chorfforaethol fod camau gweithredu wedi'u trosglwyddo i'r swyddogion perthnasol, er bod llawer o'r eitemau yn y tabl gweithredu yn argymhellion yn hytrach na chamau gweithredu ac na fyddent o reidrwydd yn darparu canlyniad neu gasgliad. Fodd bynnag, byddai hyn yn cael ei ystyried.

3 Diweddariad ar Adroddiad Rheoli Canmoliaeth, Sylwadau a Chwynion 2022

Cyflwynodd y Rheolwr Gwasanaethau Digidol yr adroddiad i'r pwyllgor yn dweud bod hwn yn ddiweddariad ar yr adroddiad a gyflwynwyd i'r Pwyllgor ym mis Medi 2022. Gan fod hwn yn adroddiad dros dro, byddai fersiwn derfynol wedi'i ddiweddarau yn cael ei chyflwyno i'r Pwyllgor ym mis Medi 2023.

Rhoddodd y Rheolwr Datrys Cwynion grynodedb o'r diweddariad, gan ddweud bod y polisi wedi cael ei ddiwygio a'i lofnodi gan y Cabinet.

Roedd rhai o'r gwelliannau i'r polisi yn cynnwys symleiddio'r cynllun a'r gostyngiad mewn maint.

Roedd eglurhad hefyd ar y gwahanol brosesau a ddilynwyd rhwng y Gwasanaethau Corfforaethol a Chymdeithasol.

O ran cwynion corfforaethol, roedd yr amserlenni wedi'u lleihau o 12 mis i chwe mis, a oedd yn unol ag Awdurdodau Lleol eraill. Roedd y meini prawf gwrthod hefyd yn fanwl yn ogystal â chynnwys manylion monitro perfformiad.

Roedd pedwar gweithdy wedi'u cynllunio i'w cyflwyno ar gyfer staff ar draws y Cyngor, a fyddai'n dechrau ym mis Mai 2023.

O ran 'Fy Ngwasanaethau Cyngor', roedd y feddalwedd a ddefnyddiwyd i gofnodi a monitro cwynion, canmoliaeth a sylwadau wedi gweld cynnydd mewn sylwadau, gyda dros 4,000 wedi eu derbyn ac ar ôl eu dadansoddi, roedd hyn mewn perthynas â cheisiadau am wasanaeth. O ystyried hyn, crëwyd dwy ffurflen, un ar gyfer sbwriel a'r llall ar gyfer Wastesavers. Roedd hyn yn golygu bod ceisiadau'n mynd yn syth i'r gwasanaeth ac nad oedden nhw'n cael eu cofnodi fel sylw, roedd hyn wedi arwain at leihau'r sylwadau'n sylweddol.

Byddai fy meddalwedd Fy Ngwasanaethau Cyngor yn cael ei diweddarau i adlewyrchu'r strwythurau gwasanaethau newydd yn ogystal ag yn yr adroddiad blynyddol, gan gynnwys gwella gwasanaethau a ddaeth yn sgil canmoliaeth a chwynion a dderbyniwyd.

O ran cysondeb a safoni'r broses gwyno, darparodd y polisi ddull unffurf newydd o ymdrin â chwynion ac roedd Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn awyddus i'r Cyngor ddilyn y broses dau gam, a oedd bellach yn gadarn ar waith.

O ran cefnogi a datblygu gwasanaethau eraill, roedd y tîm wedi bod yn gweithio'n agos iawn i ddadansoddi canmoliaeth a chwynion, ac roedd argymhellion ohonynt wedi rhoi cipolwg ar sut y gellid gwella gwasanaethau i breswylwyr.

O ran adolygu'r camau annerbyniol gan bolisi cwsmeriaid, byddai angen cynnwys adrannau eraill fel iechyd a diogelwch a gwasanaethau cwsmeriaid.

Yn olaf, gwella hygyrchedd digidol, dan y strategaeth ddigidol, byddai'r tîm yn edrych i gefnogi sgiliau ynghylch cynhwysiant digidol i staff.

Sylwadau'r Aelodau Pwyllgor:

- Roedd y Cynghorydd Cocks o'r farn fod yr adroddiad yn drylwyr a defnyddiol a'i bod yn dda gweld sylwadau cadarnhaol yn ogystal â chwynion. Canfu'r Cynghorydd Cocks fod App Casnewydd yn ddefnyddiol, fodd bynnag, cyfeiriwyd at bobl fwy ymylol nad oedd ganddynt fynediad at gyfrifiaduron. Ers y gyllideb, bu adolygiad yng ngallu pobl i gysylltu â'r Cyngor dros y ffôn a'r oriau sydd ar gael. Roedd yn ymddangos bod mesurau lliniaru yn sicrhau bod cyfrifiaduron ar gael ar gyfer hyfforddi pobl. Sut roedd y system hon yn darparu ar gyfer y rhai nad oedd ganddynt fynediad at gyfrifiadur neu nad oeddent yn gallu mynychu sesiynau hyfforddi.

Dywedodd y Rheolwr Gwasanaethau Digidol fod y Strategaeth Ddigidol yn gwneud cynhwysiant penodol ynghylch sgiliau digidol. Gallai pobl hefyd wneud cwyn dros y ffôn a oedd yn ffordd ddilys o gwyno ac nid oedd yn rhaid ei darparu'n ysgrifenedig. O ran newid y sianel, daeth hyn â dadl ehangach i'r sefydliad, fodd bynnag, byddai mynediad yn cael ei ddarparu trwy nifer o sianeli.

- Cytunodd y Cadeirydd fod hwn yn adroddiad da gyda chynnydd yn cael ei wneud a gofynnwyd iddo estyn diolch i'r tîm. Y mater oedd hyfforddi a sicrhau bod y panel dinasyddion yn gwbl ymwybodol o sut i godi cwyn. Roedd eiriolwyr cynrychiolwyr pobl yn gynghorwyr, felly pe bai gan bobl gwynion, gallent gysylltu â'u cynghorydd lleol. Roedd yn ymwneud â gwneud pob ffordd yn bosibl i bobl Casnewydd gwyno, rhoi canmoliaeth a sylwadau.

Yn ail, cyflwynwyd yr adroddiad chwe mis a'i gyfeirio at ffigurau na ddangoswyd yn yr adroddiad, gofynnodd y Cadeirydd i'r Pwyllgor gael blas ar ble roedd y cyngor mewn chwe mis drwy'r flwyddyn ac a ellid darparu data tueddiad. Er enghraifft, pe bai'r cyngor yn derbyn 101 o gwynion am dipio anghyfreithlon, a oedd y cwynion hynny yn cael eu trin gan yr adran berthnasol a'u bod yn dysgu gwersi. Y canlyniad terfynol oedd yn bwysig ac a oedd unrhyw gamau wedi'u cymryd ynghylch y gŵyn a fyddai o fudd i'r gymuned. Oedd y cyhoedd yn cael gwerth am arian ar gyfer y gwasanaeth ac oedd y Cyngor yn darparu'r gwasanaeth cywir gyda'r adnoddau oedd ar gael.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Strategol, Trawsnewid a Chorfforaethol y gellid edrych ar y fformat, fodd bynnag, bod angen i'r Pwyllgor fod yn ymwybodol nad oedd yn mynd i mewn i rôl y Pwyllgorau Craffu Perfformiad gan edrych ar berfformiad y gwasanaethau hynny. Roedd rôl y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn ymwneud â chymhwyso'r polisi. Fodd bynnag, roedd yr adolygiad chwe mis yn gwestiwn dilys a gellid adolygu hyn.

Dywedodd y Rheolwr Gwasanaethau Digidol mai'r pwynt arall i'w wneud oedd y cyfnod pontio, byddai'r ffigurau ychydig yn gamarweiniol oherwydd nad oeddent yn gyflawn. Y rheswm oedd bod y tîm cwynion ar un adeg yn gam ychwanegol yn y gadwyn yn hytrach na'i fod yn mynd i wasanaeth yn uniongyrchol, cafodd ei drosglwyddo i'r tîm cwynion. Roedd hynny'n flas o newidiadau wrth symud ymlaen a byddai hyn yn cael effaith ar y ffigurau.

- Cyfeiriodd y Cynghorydd Jordan hefyd at y gwasanaethau telefoni ar gyfer y rhai nad oeddent yn gallu cael mynediad at gyfrifiaduron a soniodd yn Nhorfaen, pe bai cwsmer yn cysylltu â nhw dros y ffôn, y byddent yn cael eu trosglwyddo ar unwaith i swyddfa gefn lle byddai rhywun yn cynorthwyo i lenwi ffurflen ar-lein. Dywedodd y Rheolwr Gwasanaethau Digidol, er na chafodd Cyngor Dinas Casnewydd lawer o geisiadau, fod y gwasanaeth hwn ar gael drwy'r ganolfan gyswllt.

Penderfynwyd:

Trafododd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio y diweddariadau yn yr adroddiad ac a gafwyd yn ôl yr angen, unrhyw sicrwydd ar gynnydd hyd yma.

4 Cofrestr Risg Corfforaethol Chwarter 3

Roedd Cofrestr Risgiau Corfforaethol y Cyngor yn monitro'r risgiau hynny a allai atal y Cyngor rhag cyflawni ei Gynllun Corfforaethol neu rhag darparu gwasanaethau i'w gymunedau a'i ddefnyddwyr gwasanaeth yng Nghasnewydd. Ar ddiwedd Chwarter 3, Hydref i Ragfyr, cofnodwyd 14 risg yn y Gofrestr Risg Gorfforaethol yr ystyriwyd eu bod yn cael effaith sylweddol ar gyflawni amcanion a rhwymedigaethau cyfreithiol y Cyngor. Yn gyffredinol, roedd saith risg ddifrifol (sgorau risg 15 i 25) a saith risg fawr (sgorau risg 7 i 14) a amlinellwyd yn yr adroddiad.

O'i gymharu â'r Gofrestr Risg Gorfforaethol chwarter dau, nid oedd unrhyw risgiau newydd a/neu wedi eu huwchgysyfeirio, ac ni chafodd unrhyw risgiau eu cau. Roedd un risg wedi lleihau ei sgôr risg: gyda 13 risg yn aros yr un fath. Nid uwchgysyfeiriwyd unrhyw risgiau na'u dad-ddwysáu yn chwarter tri. Fel y nodir ym Mholisi Rheoli Risg y Cyngor, adolygodd y Cabinet y Gofrestr Risgiau Corfforaethol bob chwarter gan sicrhau bod gweithdrefnau ar waith i fonitro rheolaeth risgiau sylweddol. Roedd y Gofrestr yn debygol o newid yn dilyn cymeradwyo'r Cynllun Corfforaethol newydd a'r blaenoriaethau ar gyfer darparu gwasanaethau. Amlygodd y Rheolwr Polisi a Phartneriaeth eu bod yn ailasesu'r cynllun risg yn chwarter tri ac roedd y ffordd yr oeddent yn ei weld ychydig yn wahanol yn seiliedig ar adborth gan y pwyllgor hwn. Yn ogystal, gofynnwyd i wasanaethau ystyried effeithiau allanol Cynllun Ariannol Tymor Canolig y Cyngor (CATC) ochr yn ochr â'r galw cynyddol am bwysau ar risg y gwasanaethau a'r cynnydd mewn costau byw a effeithiodd ar fusnesau, trigolion a phawb arall. Cafodd asesiadau risg eu hadolygu gan yr uwch dîm rheoli ac addaswyd

sgoriau risg targed i adlewyrchu'r sefyllfa heriol. Roedd y Cyngor yn goddef mwy o risgiau oherwydd y sefyllfa bresennol. Parhaodd yr uwch dîm rheoli i fonitro ac ailasesu'r risgiau hyn yn rheolaidd a monitro'r camau a gymerir.

Sylwadau'r Aelodau Pwyllgor:

- Diolchodd Dr N Barry i'r Rheolwr Polisi a Phartneriaeth am y cyflwyniad a'r papur clir. Sylweddolodd Dr Barry fod hwn yn adroddiad ôl-weithredol ond roedd yn ymwybodol ei fod yn agosáu at y flwyddyn ariannol nesaf a gofynnodd a oedd y cynllun corfforaethol yn barod erbyn 1 Ebrill. Dywedodd y Rheolwr Perfformiad a Rhaglen fod y cynllun corfforaethol wedi'i gymeradwyo ym mis Tachwedd 2022 a'i fod ar gael ar-lein.
- Cyfeiriodd y Cynghorydd Cocks at dudalen 46 o'r pecyn adroddiad a'r gyllideb, lle cyfeiriodd at chwyddiant contractau, pa lefel o risg oedd ynghlwm â hyn, yr hyn a oedd yn sefydlog ac a allai gontractwyr godi eu prisiau mewn perthynas â chwyddiant. Dywedodd y Pennaeth Cyllid mai'r risg o Chwarter 3 oedd oherwydd ansicrwydd beth fyddai'r codiadau cost hynny a'r heriau a fyddai'n eu creu ar gyllideb gytbwys.

Gofynnodd y Cynghorydd Cocks oedd hynny oherwydd contractau presennol. Dywedodd y Pennaeth Cyllid ei fod, a bod ynni'n benodol yr un uchaf, roedd y sylwadau cyffredinol yn berthnasol i brosiectau cyfalaf yn ogystal â referniw oherwydd ansicrwydd chwyddiant. Roedd y risg gyffredinol o ran gosod y gyllideb mewn amgylchedd anhysbys a 60% o'r costau yn dod o chwarter olaf y flwyddyn ariannol.

- Gofynnodd y Cadeirydd am eglurhad ar adroddiad golwg yn ôl o fis Hydref i fis Rhagfyr, a sut y gallai'r gyllideb gael ei hystyried ar gyfer Chwefror/Mawrth. Gofynnodd y Rheolwr Perfformiad a Rhaglen i'r holl berchnogion risg a phenaethiaid gwasanaeth ailasesu eu risgiau ac ar yr adeg honno byddent yn mynd trwy eu cyllidebau ac yn gallu cael gafael ar beth fyddai eu cyllidebau yn y dyfodol. Roedd rhai yn hysbys ac anhysbys, a dyna pam y gallai fod cynnydd yn y sgôr risg targed. Roedd hon yn broses barhaus ac roedd sgorau risg yn cael eu hadolygu'n gyson, rôl y bwrdd gweithredol oedd herio a oedd hyn yn adlewyrchiad teg o'r risg.
- Cyfeiriodd y Cynghorydd Cocks at dudalen 65 yr adroddiad yn ymwneud ag ysgolion a'r unig risg y gellid ei ganfod oedd pwysau cost mewn ysgolion na chawsant eu diwallu oherwydd diffyg cynyddol yn y gyllideb. Roedd y meini prawf ar gyfer asesu'r risg yn cynnwys methu â chyflawni amcanion strategol. Fel llywodraethwr, roedd y Cynghorydd Cocks wedi gweld toriadau mewn adnoddau addysgu ac ysgolion ac wedi meddwl tybed pam nad oedd hyn yn rhan o'r adroddiad. Dywedodd y Cyfarwyddwr Strategol, Trawsnewid a Chorfforaethol, gan mai rôl y pwyllgor oedd rhoi sicrwydd bod y prosesau priodol ar waith. Pe bai'r pwyllgor yn teimlo bod rhai materion ar goll mewn gwasanaethau, gallai hyn gael ei fwydo yn ôl i'r gwasanaeth i'w adolygu. Gyda hyn mewn golwg, byddai hyn yn cael ei ychwanegu at y log argymhellion i'r Prif Swyddog Addysg ddarparu ymateb.
- Cyfeiriodd y Cynghorydd Jordan at dudalen 27, risgiau newydd ers Chwarter 2 a thudalen 34 o'r pecyn adrodd yn rhoi dadansoddiad o risgiau newydd ond nid oedd yn nodi beth oedd y risgiau newydd. Byddai'r Rheolwr Perfformiad a Rhaglen yn darparu'r wybodaeth i'r pwyllgor yn unol â chais y Cadeirydd hefyd. Roedd llawer o'r risgiau ar lefel risg gwasanaeth ac nid oeddent yn ddigon sylweddol i'w codi yn y gofrestr risgiau corfforaethol. Eglurodd y Cyfarwyddwr Strategol, Trawsnewid a Chorfforaethol fod y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn edrych ar y gofrestr risgiau corfforaethol a lofnodwyd gan y Cabinet. Y ffigurau eraill oedd diweddariadau cynllun gwasanaeth a aeth drwy Bwyllgorau Perfformiad a Chraffu.
- Cyfeiriodd D Reed at dudalen 65 o'r pecyn adroddiad a gofynnodd beth fyddai'n digwydd os na allai ysgolion osod cyllidebau priodol. Dywedodd y Pennaeth Cyllid fod yr holl

gyllidebau yn seiliedig ar ragdybiaethau ac felly ceisiodd swyddogion gael cymaint o sicrwydd ag y gallent, pe bai'r tybiaethau hyn yn anghywir roedd her cyllideb yn ystod y flwyddyn i'w rheoli. Roedd posibilrwydd bob amser na fydd rhai o'r rhagdybiaethau'n gywir ac yn ail byddai'n rhaid i ysgolion gyflawni'r arbedion effeithlonrwydd hynny. Nes bod cyrff llywodraethu wedi bodloni a chytuno ar eu cyllideb, yna ni fyddem yn siŵr a oedd hyn yn rhywbeth y gallent ei wneud. Fodd bynnag, roedd ysgolion ar y gofrestr risg gorfforaethol ac ar y radar ac i'r graddau hynny, roedd y broses yn gweithio.

- Gofynnodd y Cadeirydd, os oedd ysgol am fynd i sefyllfa negyddol, pa mor hir oedd yn rhaid i'r ysgol ei wneud yn iawn. A oedd gan y Cyngor bolisi ar waith i ganiatáu iddi fod mewn sefyllfa negyddol am ddwy i dair blynedd gyda darpariaeth y mae'n rhaid iddynt fynd yn ôl at gyllideb gytbwys. Gallai hyn arwain at lawer o ysgolion mewn sefyllfa negyddol yn ystod y 6-9 mis nesaf. Dywedodd y Pennaeth Cyllid ei fod ar y rhestr oherwydd ei fod yn gweithio'n dda. Roedd protocol a fframwaith ar gyfer ysgolion yn cael diffygion trwyddedig. Roedd cronfeydd wrth gefn ysgolion wedi cynyddu dros y ddwy i dair blynedd diwethaf a byddent yn disgwyl gweld y cronfeydd wrth gefn hynny'n cael eu defnyddio'n llawn. Yr allwedd oedd deall a oedd yn un tro neu a oedd y gyllideb sylfaenol heb allu ei sortio. Y cam nesaf oedd gweithio'n agos gydag ysgolion i weld beth oedd y mater a chydweithio i geisio datrys hyn. Ysgolion oedd y maes cyllideb mwyaf o fewn pob cyngor ac roedd heriau o'n blaenau, ond roedd y broses yn gweithio'n iawn.
- Cyfeiriodd D Reed at yr atodlen ar dudalen 44, a oedd yn ddefnyddiol iawn ac yn gallu gweld ble roedd y risg yn mynd a'r hyn a ddisgwyliid.

Penderfynwyd:

Ystyriodd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio gynnwys yr adroddiad gan asesu'r trefniadau rheoli risgiau ar gyfer yr Awdurdod, gan roi unrhyw sylwadau a/neu argymhellion ychwanegol i'r Cabinet, roedd hyn yn cynnwys sylwadau a drafodwyd ynghylch Addysg i'w cael eu bwydo yn ôl i Gabinet.

5 Gwersi a Ddysgwyd 2021/22

Eglurodd y Pennaeth Cyllid fod yr adroddiad uchod yn cyflwyno canfyddiadau adolygiad cychwynnol o wersi a ddysgwyd a gynhaliwyd gan swyddogion cyllid yn dilyn cau cyfrifon 2021/22. Rhoddodd asesiad ar ganfyddiadau'r adolygiad gwersi a ddysgwyd a'r cynlluniau sydd ar waith i'w gweithredu ar gyfer 2022/23 a'r risgiau allweddol i'r broses gaeedig ar gyfer 2022/23. Dangosodd yr adroddiad sgysiau llawn gydag Archwilio Cymru gan restru pethau bach a chyflwynodd yr adroddiad faterion mwy.

Amlygodd yr Uwch Bartner Busnes Cyllid (Prif Gyfrifydd) yn dilyn cau cyfrifon 2021/22, cynhaliwyd adolygiad gwersi a ddysgwyd i roi gwelliannau pellach ar waith ar gyfer cau'r broses gyfrifon. Cymerwyd yr adolygiad gwersi a ddysgwyd fel mater o drefn, a chyda'r materion a gododd yn sgil archwiliad cyfrifon 2021/22, roedd yr adolygiad hwn o bwysigrwydd mawr i sicrhau bod gwelliannau ar gyfer 2022/23 yn cael eu cyflawni.

Sylwadau'r Aelodau Pwyllgor:

- Cyfeiriodd D Reed at berthnasau'r Parti Cysylltiedig, tudalen 76 o'r pecyn adroddiad ac mai dyma'r ail flwyddyn i Archwilio Cymru nodi hyn fel gwendid. Oedd hyn yn anodd i'w gwblhau ar gyfer cynghorwyr. Roedd yr Uwch Bartner Busnes Cyllid (Prif Gyfrifydd) o'r farn efallai mai'r etholiad y llynedd oedd y rheswm na chafodd pob un ei ddychwelyd. Gofynnodd D Reed ar sail yr ymateb na fyddai mor anodd gweld ymateb gwell yn y flwyddyn nesaf.

Cyfeiriodd D Reed hefyd at y Croniadau, ar dudalen 73 o'r pecyn, nad oedd y rhan fwyaf o ysgolion ar system y cyngor yn glŷn ag archebion prynu a pha gamau oedd yn cael eu

cymryd. Dywedodd yr Uwch Bartner Busnes Cyllid (Prif Gyfrifydd) fod system gyllid newydd ar waith a ddylai fod yn mynd yn fyw erbyn diwedd y flwyddyn nesaf a byddai swyddogion yn gweithio gydag ysgolion i ddod â nhw ar-lein; Roedd pob ysgol yn ymuno â'r system newydd.

Gofynnodd D Reed hynny gan gyfeirio at yr holl bynciau a amlygwyd yn yr adroddiad gwersi a ddysgwyd, a oedd cynllun gweithredu o dan yr adroddiad lle'r oedd popeth yn cael ei fabwysiadu, mewn ffordd debyg â risg lliniaru gweithredu. Soniodd yr Uwch Bartner Busnes Cyllid (Prif Gyfrifydd) nad oedd unrhyw beth wedi'i ffurfioli, ond roedd hyn yn rhywbeth a fyddai'n cael ei adolygu fel sail barhaus. Byddai adran Archwilio ac Archwilio Cymru yn edrych ar ran o hyn. Roedd dogfen a oedd yn sail i'r adroddiad hwn a fyddai hefyd yn rhan o'r adolygiad. Diolchodd y Pennaeth Cyllid i D Reed am ei sylwadau ac awgrymodd y byddai cynllun gweithredu yn offeryn syml ond effeithiol ac y byddai'n ystyried y sylwadau hyn.

- Cytunodd y Cadeirydd â sylwadau D Reed ac awgrymodd er bod llawer o fanylion yn yr adroddiad, roedd angen fformat symlach arno, ac roedd cynllun gweithredu yn hanfodol.

Cyfeiriodd y Cadeirydd at sicrwydd ynghylch capasiti; Gwybodaeth gan drydydd partion - trafnidiaeth a phrydlesu a SAARh. Braff oedd clywed bod aelod ychwanegol o staff ond roedd dal angen y sicrwydd, gan y gallai fod bwch yn y broses a chyda'r cynllun gweithredu, gellid llenwi'r bwch.

Yn olaf, soniodd y Cadeirydd nad oedd y ffurflenni Parti Cysylltiedig yn cael eu cyflwyno gan gynghorwyr ac a ddylid gorfodi hyn. Roedd y Cadeirydd yn pryderu bod Archwilio Cymru wedi codi hyn ar ail achlysur. Pe bai hyn hefyd yn broblem yn y dyfodol, byddai'r Cadeirydd yn ysgrifennu at Arweinwyr pob grŵp i sicrhau bod y ffurflenni hyn yn cael eu cwblhau. Soniodd y Pennaeth Cyllid hefyd fod y ffurflenni yn cael eu cyflwyno gyda dyddiad cau ddiwedd Ebrill a byddai unrhyw gynghorwyr sy'n weddill yn cael cyfle i lenwi eu ffurflenni yng Nghyngor Ebrill.

Penderfynwyd:

Nododd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio y broses gwersi a ddysgwyd a gynhaliwyd hyd yma a'r gwelliant arfaethedig yn dilyn yr adolygiad hwn.

6 Cynllun Archwilio Amlinellol NCC Archwilio Cymru 2023

Paratowyd y ddogfen uchod fel rhan o'r gwaith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol gan Archwilio Cymru. Nododd y Cynllun Archwilio Amlinellol y cyfrifoldebau statudol fel archwilydd allanol a'r rhwymedigaethau a gyflawnwyd o dan y Cod Ymarfer Archwilio.

Efallai y byddai Aelodau'r Pwyllgor wedi nodi'r fformat ychydig yn wahanol o'i gymharu â'r llynedd, gan fod hyn oherwydd ei fod yn gynllun amlinellol ac nid y cynllun terfynol, a fyddai'n cael ei gyflwyno yn yr haf.

Rhoddodd Swyddog Archwilio Cymru benawdau y Cynllun Amlinellol i'r Pwyllgor. Byddai Cynllun Archwilio manwl yn cael ei rannu yn ddiweddarach yn y flwyddyn ar ôl cwblhau'r gwaith cynllunio. Byddai hyn yn nodi'r ffi archwilio amcangyfrifedig a'r gwaith yr oedd y tîm Archwilio yn bwriadu ei wneud i fynd i'r afael â'r risgiau archwilio a nodwyd a meysydd ffocws archwilio allweddol eraill yn ystod 2023.

Roedd y ddogfen hefyd yn amlinellu llinell amser Archwilio dyddiadau allweddol ar gyfer cyflawni gwaith archwilio ac allbynnau cynlluniedig, ynghyd â'r newidiadau allweddol i ACI 315 a'r effaith bosibl ar Gyngor Dinas Casnewydd. Newid sylfaenol wrth gynllunio'r broses asesu risg. Nodwyd hyn yn fanwl yn Atodiad 1.

O ran prif benawdau'r cynllun amlinellol hwn, ar dudalen 85 o'r pecyn adroddiad nodwyd y ffaith na allent gadarnhau'r amcangyfrif ar gyfer y flwyddyn eto. Cyfeiriwyd at gynllun ffioedd cyhoeddedig, a gymeradwywyd gan y Senedd yn gynharach eleni, a oedd yn rhagori ar ddisgwyliadau ffioedd eleni oherwydd cyflwyno ACI 315, tua 12/18%. Byddai'r union amcangyfrif o'r ffi yn cael ei gadarnhau yn ddiweddarach yn y flwyddyn, a oedd ond yn effeithio ar y gwaith ariannol. Roedd elfen o gynnydd chwyddiant yn dilyn maes o law.

Nodwyd aelodau allweddol o'r tîm yn y ddogfen hefyd. Yr unig bwynt i dynnu sylw at y pwyllgor oedd yr Arweinydd Archwilio newydd, croesawyd Katherine Watts i'r tîm.

Nodwyd llinell amser archwilio arfaethedig hefyd ac ar gyfer yr archwiliad ariannol, y bwriad oedd targedu cwblhau archwiliad ac ardystio cyfrifon erbyn diwedd mis Tachwedd 2023, cafodd hyn ei gyfleu'n ddiweddar i swyddogion Adran 151 ledled Cymru ac roedd AW yn trafod gyda thimau cyllid i drafod ymarferoldebau.

O ran rhaglen archwilio perfformiad, roedd yr amserlenni i'w cadarnhau ar hyn o bryd.

Sylwadau'r Aelodau Pwyllgor:

- Roedd y Cynghorydd Cocks o'r farn bod y rhan fwyaf o Awdurdodau Lleol yn profi argyfwng ariannol tebyg. Aeth y Cynghorydd Cocks ymlaen i ddweud fod yr holl glod yn ddyledus i swyddogion y cyngor am lunio'r gyllideb. Fodd bynnag, roedd yn teimlo fel amser rhyfedd i gynyddu gofynion archwilio o dan yr amgylchiadau presennol. Roedd Swyddog Archwilio Cymru yn gwerthfawrogi'r sylwadau a wnaed ac yn deall y pwysau ariannol a wynebir gan Awdurdodau Lleol. Y mater sy'n wynebu Archwilio Cymru oedd cyflwyno ACI 315 newydd ac felly nid oedd yn ddewis a chafodd amseru erchyll o dan yr amgylchiadau. Roedd yn rhaid i Archwilio Cymru gydymffurfio â safonau newydd a oedd hefyd yn dod â gwaith ychwanegol i mewn, ond a oedd yn deall ac yn cydymdeimlo'n llwyr â'r pwyntiau a wnaed gan y Cynghorydd.
- Diolchodd y Cadeirydd i Swyddog Archwilio Cymru am ei gyflwyniad ac o'r farn y byddai'r Adolygiad Thematig yn ddiddorol ynghylch cynaliadwyedd ariannol Llywodraeth Leol ac yn aros am y diweddariad maes o law.

Penderfynwyd:

Nododd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio Gynllun Archwilio Amlinellol CDC Archwilio Cymru ar gyfer 2023.

7 Rhaglen Waith

Diben blaenraglen waith oedd helpu i sicrhau bod Aelodau'n drefnus ac yn canolbwyntio wrth gynnal ymholiadau drwy swyddogaeth y Pwyllgor Archwilio. Cyflwynodd yr adroddiad hwn y rhaglen waith gyfredol i'r Pwyllgor er gwybodaeth a manylodd ar yr eitemau sydd i'w hystyried yn nau gyfarfod nesaf y Pwyllgor.

Cyfeiriodd y Cadeirydd at gyfarfod ar 25 Mai ac a allai'r Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol ddarparu diweddariad ysgrifenedig ar gyfer y Pwyllgor hwn.

Mewn perthynas â'r contract tacsis PTU, gofynnodd y Cadeirydd am sylwadau gan Gyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol a Phrif Swyddog Addysg Pwyllgor Mai.

Dywedodd y Prif Archwilydd Mewnol wrth y Cadeirydd fod Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol wedi darparu llythyr a fyddai'n cael ei rannu ag aelodau'r Pwyllgor, ond roedd yn dal i aros am sylwadau gan y Prif Swyddog Addysg ac y byddai'n mynd ar drywydd hyn. Awgrymodd y Cadeirydd y dylid dod â'r ddau sylw i'r cyfarfod yn hytrach na'u dosbarthu'n unigol.

Soniodd D Reed y gellid codi'r materion hyn yn y tabl gweithredu.

Penderfynwyd:

Y dylai'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio gymeradwyo'r amserlen arfaethedig ar gyfer cyfarfodydd yn y dyfodol, gan gadarnhau'r rhestr o bobl yr hoffai eu gwahodd ar gyfer pob eitem a nodi a oedd angen unrhyw wybodaeth neu ymchwil ychwanegol.

Yn olaf, roedd y Cadeirydd a'r Pennaeth Cyllid am ddiolch i Andrew Wathan, Prif Archwilydd Mewnol a Jan Furtek, Rheolwr Archwilio am eu gwasanaeth dros y blynyddoedd.

Diolchodd y Cadeirydd i Andrew am ansawdd ei waith a oedd yn rhagorol a diolchodd i Jan am ei waith caled a llongyfarchodd y ddau ohonynt a dymuno pob lwc iddynt ar eu hymdrechion yn y dyfodol.

Diolchodd Andrew Wathan i'r pwyllgor.

The meeting terminated at Time Not Specified